

РЕШЕНИЕ

№ 9561

гр. София, 19.03.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 73 състав,
в публично заседание на 19.02.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Елеонора Попова

при участието на секретаря Снежана Тодорова, като разгледа дело номер **1406** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/, вр. с чл. 118, ал. 3 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/.

Образувано е по жалба на „ШЕРИТА-М“ ООД, ЕИК-[ЕИК], чрез адв. А. Л. срещу Решение № 1040-21-29/16.01.2023 г. на Директора на ТП на НОИ- С. град, с което е потвърдено Разпореждане №23613 от 14.10.2019 г. на длъжностното лице по чл. 60, ал. 1 от КСО, с което злополуката, претърпяна от В. М. Д. е приета за трудова.

Релевират се доводи, че решението на Директора на ТП на НОИ- С. град е неправилно и незаконосъобразно. Твърди се, че в протокола за разследване на злополуката и обжалваното решение се сочат лицата Т. Я., Д. С., В. Д., Х. Й. и П. П., като свидетели на злополуката, макар в действителност показанията им да не се съдържат в досието на злополуката по чл.59 от КСО. При извършена вътрешна проверка по случая дружеството установило, че нито едно лице не е видяло пострадалото лице да пада във въпросния ден. Изтъква се, че липсват свидетели очевидци, които да сочат, че внезапното увреждане на здравето на работника е в резултат на падане по мокри стъпала. Не било изяснено поради каква причина в първичния болничен лист било отразено, че увреждането на работника е в резултат на злополука- нетрудова. Иска отмяна на оспореното решение и потвърденото с него разпореждане, като незаконосъобразни.

В съдебно заседание жалбоподателят „ШЕРИТА М“ ООД, чрез процесуалния си представител поддържа жалбата и моли да бъде уважена. Подробни съображения

развива в писмена защита. Претендира разноси, съгласно списък.

Ответникът, директорът на Териториално поделение на Национален осигурителен институт– С.-град /ТП на НОИ- С.-град/, чрез процесуалния си представител оспорва жалбата като неоснователна и недоказана. В хода на устните състезания излага доводи за законосъобразност на оспорвания акт. Обстойни аргументи са изложени в писмено становище. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Заинтересованата страна В. М. Д., редовно призован, чрез процесуалния си представител моли жалбата да бъде оставена без уважение. Подробни съображения развива в писмени бележки.

Софийска градска прокуратура не изпраща процесуален представител.

Въз основа на събраните по делото доказателства, съдът намира за установено от фактическа страна следното:

На 31.07.2019 г. В. М. Д. представил декларация за трудова злополука, съгласно чл.57, ал.2 от КСО в ТП на НОИ С. град, в която декларира претърпяна от него трудова злополука на 02.10.2018 г., при слизане по мокри стъпала и пренасяне на кашон с продукти в складовото помещение на Учебно- възстановителна почивна база /УВПБ/ „Св. Св. К. и Е.“ в [населено място]. Декларацията е заведена с вх. № 685 от 31.07.2019 г. и въз основа на нея е открито досие за трудова злополука № 23613. Пострадалият представил първичен болничен лист № Е20180011283 за периода 02.10.2018 г.- 04.11.2018 г.. с диагноза: Счупване на гръбначния стълб в поясната област, закрито, за 34 дни/4 дни стационар и 30 дни домашен режим-до 04.11.2018г./, причина-Об-злополука-нетрудова.

В хода на административното производство са приложени: трудов договор, допълнително споразумение и длъжностна характеристика; книги за инструктаж по БЗР и служебна бележка № 42/01.03.2018 г.; договор за възлагане на обществена поръчка; обяснения на В. М. Д., Т. Г. Я., Д. В. С., П. К. П. и Х. И. Й.; присъствена форма за м. октомври 2018 г.; ЛАК; ЕР № 1442/07.05.2019 г. на ТЕЛК В., ЕР № 04379/30.09.2015 г. на ТЕЛК В. и болнични листове.

На 26.08.2019 г., от комисия, определена от осигурителя „Шерита– М“ ООД е съставен Протокол за трудова злополука № 131- 123-021/26.08.2019 г., в който е отразено, че специфичното физическо действие, извършвано от пострадалия в момента на злополуката и свързания с това действие материален фактор е „движение по стълбище на сградата, подхлъзване и падане на стъпалата на стълбището“.

На основание чл. 58, ал. 1, ал. 2 от КСО и чл.7, ал.1 от Наредбата за установяване, разследване, регистриране и отчитане на трудовите злополуки /НУРРОТЗ/ е извършено разследване на злополуката съвместно с представители на ТП на НОИ В., ДИТ В. и „Шерита– М“ ООД. Резултатите от извършеното разследване са обективирани в Протокол № 1029-03-5631 #5 от 27.09.2019г. Екземпляр от протокола е връчен на 09.10.2019 г. срещу подпис на управителя на дружеството Г. Р..

В хода на административното производство са снетите писмени обяснения. Според писмените обяснения на В. Д.: „На 02.10.2018 г. продуктите дойдоха около 08.15 ч.- 08.20 ч. Взех с двете си ръце кашон тежащ около 5 кг. и почнах да слизам по стъпалата към склада. На последното стъпало се подхлъзнах, паднах и си ударих гърба. Готвачката която беше наблизо ме видя и чу, че паднах и ме попита какво стана и дали съм добре. След като съобщих по телефона на г- н С., който разреши на шофьора П. да ме закара в спешното отделение в [населено място] със служебния бус на „Ш.- М“.

Видно от писмените обяснения на Д. В.- ръководител на звено на „Ш.- М“ при УВПБ „Е.“: ”На 02.10.2018 г. получих обаждане от В. Д. в което ми обясни, че е паднал по стълби. Свързах се с шофьора на фирмения микробус и се разпоредих да бъде заведен до лекарски кабинет. Фирменият микробус взе В. Д. от самото работно място и го заведе по спешен кабинет на Окръжна болница”.

В писмените си обяснения на П. П.- шофьор на Ш.-М ООД сочи: „На 02.10.2018 г. около 08.30 ч. бях в служебната стая когато ми звънна г-н С. който ми каза за закарам В., тъй като се е ударил. Отидох и взех служебния бус на Ш.- М и отидох до стъпалата, до които Б. стоеше на служебната маса. След което закарах В. до спешния кабинет [населено място], след което го приеха за лечение“.

Според писмените обяснения на Т. Я.- главен готвач в УВПБ „Е.“ ДП Р.: „На 02.10.2018 г. бях на работа по график, сутринта в този ден дойде доставка на хранителни продукти, за пренасянето на които служебния ангажимент е на В. Д.- общ работник от „Ш.-М“. По време на пренасянето на продуктите бях седнала на служебната маса... Не съм очевидец на падането на В. Д.. Впоследствие го видях седнал на стълбите. Попитах го за състоянието му, на което той отговори, че е добре да не се притеснявам“.

Според писмените обяснения на Х. Й.- общ работник на „Шерита- М“ ООД: „На 02.10.2018 г. отсъствах от работа поради планирано пътуване на почивка в [населено място]. За случилото се с В. Д. научих в последващия ден. Обадох му се по телефона, за да проверя как се справя с работата. Той ми каза, че е паднал по стълбите и се намира в болница“.

На 14.10.2019 г. е издадено Разпореждане № 23613 от 14.10.2019 г., на длъжностното лице по чл.60, ал.1 от КСО, с което декларираната злополука вх. №685/31.07.20219 г. на ТП на НОИ- С. град от осигурителя „ШЕРИТА-М“ ООД, станала с В. М. Д. на 02.10.2018 г. е приета за трудова злополука по чл.55, ал.1 КСО. Посочено е, че от Протокол №021/26.08.2019 г. за разследване на злополуката от осигурителя, Протокол № 1029-03-5631 #5 от 27.09.2019г. за резултатите от извършено разследване на злополуката на ТП на НОИ- В., ДИТ- В. и осигурителя „Шерита– М“ ООД, обясненията на пострадалия, Т. Я., Д. С. и П. П., е видно, че злополуката е станала през време и по повод на извършваната работа- товаро- разтоварни и преносни работи. При пренасяне на кашон с плодове по стълби към склада, пострадалият се подхлъзва и пада, вследствие на което получава счупване на гръбначния стълб в поясната област, закрито- довело до временна неработоспособност.

Разпореждане № 23613 от 14.10.2019 г. е оспорено пред горестоящия административен орган, потвърдено с Решение №1040-21-29/16.01.2023 г. на директора на ТП на НОИ С.- град.

Приета по делото е административната преписка и допълнително ангажираните от страните писмени доказателства.

В хода на съдебното производство са събрани и гласни доказателствени средства. Допуснатата до разпит в качеството на свидетел А. Г. сочи, че на въпросната дата не видяла В. да пада по стълбите. Твърди, че била на 2 метра от него и го видяла да носи касета с плодове, като: „В момента, в който го видях да сяда на стълбите, той седна някъде по средата на стъпалото и почти беше слязъл долу, защото отваряйки вратата той пречеше на вратата и излезе една колежка, и В. Д. седеше, и тя го попита как е, а той измърмори нещо“, уточнявайки, че колежката е готвачката– Т.. Този свидетел сочи, че малко по- късно супервайзърът й казал, че Д. паднал и тя била изненадана,

тъй като нищо такова не е видяла.

В показанията си св. Ю. И. Д. пресъздава оплакване от страна на В. Д., че паднал на 02.10.2018 г., но според нея „...той редовно се оплакваше, но тогава каза, че изпитва силни болки в кръста“, а преди това споменавал, че докторите му казали, че „трябва да се направи операция на дисковете“. Свидетелят Д. заявява: „До масата има стълбище, което излиза от кухнята и малко по-напред, на около 2 м. има още едни стълби, където се приема стоката. В. каза, че е паднал на другите стълби, а не тези към кухнята. Те се спускат надолу. От масата се вижда изцяло стълбището.“

Разпитаната в качеството на свидетел /чрез видеоконферентна връзка в Районен съд– [населено място]/ Т. Г. Я. сочи, че през 2018 г. работила като главен готвач в почивна база „Е.“ в [населено място], като: „През есента на 2018 г. бях на работа и получавах стока. При пренасянето на стоката В. Д. имаше задължението да ми помага с пренасянето на стоката. При пренасянето той седна на едно стъпало на входа на кухнята, където се реди стоката. Не е имало инцидент. Пред мен не се е случвало нищо подобно. Като го видях седнал го попитах как е, защото знам, че има някакви проблеми с кръста и помислих, че е седнал просто да почине. Попитах го как е и той отговори, че е добре. Видях го на входа, където получавам стока. Там има едни стълбички, по които се слиза и се влиза в кухнята. Той беше седнал на най-долното стъпало до вратата. Аз бях отстрани на сградата. Там има една масичка, на която проверяваме документите и стоката. По това време нямаше никой друг около нас. Масата е малко по настрани и няха пряка видимост към него. Имаме други стълби навътре към кухнята, но не води до там, където си пренасяме стоката.“

По делото е допусната и приета Комплексна съдебно-медицинска експертиза, неоспорена от страните. Вещото лице специалист-рентгенолог

дава заключение, въз основа на извършен допълнителен насочен анализ на представените образни изследвания на пациента В. Д., проведени в МБАЛ „Св. А.“ както следва: 1. Рентгенография на лумбални прешлени-профил от дата 02.10.2018 г. в 9:28 ч.: Сnižаване на краниокаудалния размер на тялото на Л1 - възможно на базата на фрактура с неясна давност. Дегенеративни промени в лумбалния отдел на гръбнака; 2. Рентгенография на тазови кости - фас от дата 02.10.2018 г. в 9:28 г.: Рентгенови данни за начални двустранни коксартрозни изменения; 3. Компютъртомографско изследване на лумбален отдел на гръбнака от дата 02.10.2018 г. 10:55 ч.: КТ-данни за тенденция към остеопоротично променена костна структура. Сnižаване на кранио-каудалния размер на тялото на Л1 за сметка на краниалната му субдискална ламела- възможна инсуфициентна посттравматична фрактура. Дегенеративна вертебрална, ставна и дискова болест в лумбалния гръбнак. Компактни костни острови (костни еностози) в лявата илиачна кост- случайна находка; 4. Рентгенография на лумбален отдел на гръбнака- лицева и профилна проекция от дата 05.10.2018 г. в 11:09 ч.: Състояние след вертебропластика с наличие на костен цимент в тялото на Л1. Не личи друга промяна спрямо предходните образни изследвания. Вещото лице специалист по трудова медицина е проследило издадените на В. Д. болнични листове, като е започнало от Болничен лист №Е20180011283/09.10.2018г.- първичен, издаден от МБАЛ “Света Анна-Варна“ АД Специализирана ЛКК-Неврохирургия, Клиника по неврохирургия, с диагноза: Счупване на гръбначния стълб в поясната област, закрито/Б32.00/ за 34 дни/4 дни стационар и 30 дни домашен режим-до 04.11.2018г./, причина-06-злополука-нетрудова /стр. 60/ и съответно продълженията, както и експертните решения; епикриза към история на заболяването;

история на заболяването. Вещото лице- специалист по трудова медицина е дало следните отговори на поставените въпроси: Травмата при В. Д. е настъпила на 02.10.2018г. и към датата на изработване на експертната нормално не може да се очаква наличие на охлузвания, кръвонасядания и др. подобни в поясната област. Видно от Епикриза към История на заболяването № 15431/НХ 953, издадена от МБАЛ "Света Анна- Варна" АД, В. Д. постъпил на 02.10.2018г. в 11.43 часа с приемна диагноза: Фрактура на Л1 и окончателна /832.00/, КП №212: Фрактура на лумбален прешлен /операция/ и придружаващи заболявания: Състояние след ИМИ. МСБ. ХБ Пет. УВС. СМФ. ЗД II тип. Диабетна полиневропатия са описани следните образни изследвания: КТ №3900/02.10.2018г. на лумбални прешлени- нативно: На профилната топограма и постпроцедурните реконструкции са видни: Леко изгладена поясна лордоза. Леко стеснено дискално пространство на Л5-е С1. Р. остеофити по телата на прешлените. Тялото на Л1 е леко клиновидно снижено вентрално. На ниво Л1-Л2: без данни за дискова херния. Артрозни промени на фасетните стави. На ниво Л2-Л3: без данни за дискова херния. Артрозни промени на фасетните стави. На ниво Л3-Л4: без данни за дискова херния. Артрозни промени на фасетните стави. На ниво Л4-Л5: Данни за медианна и двустранна парамедианна дискова протрузия. Артрозни промени на фасетните стави. На ниво Л5-еС1: данни за леко изразена медианна и двустранна парамедианна дискова протрузия. Артрозни промени на фасетните стави/ д-р Д.. специалист образна диагностика/. Рентгенография на таз и тазобедрени стави №7027/02.10.2018г.: без видими травматични промени. Лумбални прешлени- профил запазена физиологична лордоза. Псевдолистеза на Л4-Л5. Остеохондроза на Л5-еС1. Уплътнена и конкавна горна дискална повърхност на Л1- суспектни данни за травматични промени/д-р С. П. специалист образна диагностика /стр. 123-146/. Вещите лица заключават, че описаните промени в Л1 се дължат на получената при падането травма със счупване. Счупването на първи лумбален прешлен/Л1/е най-често срещаният тип фрактура на прешленив резултат на притискане на прешлена (при скок от високо, падане върху седалището). По делото липсват данни/анамнеза за продължителността на болките при В. Д.. Практически след оперативното лечение-вертебропластика на Л1- се дават 30 дни домашен отпуск. Следва контролен преглед и според оплакванията на пациента временната неработоспособност може да продължи до 6 месеца. Оплакванията от болки в лумбалната област може да се дължат както на травмата /2018г./, така и на описаните в ЕР на ТЕЛК №04379/128/30.09.2015г., издадено от ТЕЛК-1- ви състав към МБАЛ "Св.Марина"ЕАД В.: Лумбална спондилоза. Поясна дископатия.

Видно от заключението на Допълнителната експертиза, на база приложените по делото копия от медицински документи на лицето В. М. Д., във връзка с издаването на експертно решение №2793/127/13.08.2018 г. от 1-ви състав на ТЕЛК №0312 към УМБАЛ „Света М." ЕАД, [населено място], вещото лице сочи, че не може да направи възложеното сравнение между образните изследвания от 02.10.20218 г. и предходни образни изследвания с цел установяване наличие или липса на промени на тялото на Л1 преди дата 02.10.2018 г., като отбелязва, че при изготвянето на КСМЕ е посочено, че диагнозата „Спондилозис лумбалис" е налична и в предходно експертно решение № 04379/128/30.09.2015 г., издадено от 1-ви състав на ТЕЛК към МБАЛ „Св. Марина" ЕАД, [населено място].

В съдебно заседание вещото лице Е. К. на поставените въпроси отговаря:

„... при остеопороза е възможно да настъпи минимално физическо усилие, включително промяна на положението, да кажем от легнало в изправено или обратното, при слизане по стълби, при по-тежко стъпване, при кихане, закашляне, би могло да настъпи такава фрактура, която ние водим в медицинската номенклатура – инсуфициентна, т.е. малко усилие при увреден терен, води по-лесно до увреждане на съответната зона в случая остеопоротично промененият прешлен. Така, че тук възможно е да няма външни белези и въпреки това да е настъпила фрактура – давността на самата фрактура пак, за да сме стопроцентово категорични, т.е. не можем да кажем само по образа от скенера и рентгенография, кога е настъпила. Образното изследване не е единственото, което се взима в съображения – пациент или оплаквания, допълнително силна болка, прави се изследването, вижда се подобен образ, предприемат се съответните действия, за да бъде заздравено тялото на засегнатия прешлен. Ако към този момент е било направено Я., то категорично ще покаже – има оток тялото на прешлена, фрактурата е скорошна, т.е. може да се свърже с конкретния момент на инцидента.“. Вещото лице К. сочи, че от новопостъпилите документи, по които основно работила по допълнителната експертиза е видно, че жалбоподателят е с ТЕЛК-во решение от по-стара дата. Същият има една поставена диагноза – „Спондилозис лумбалис“, поставена на база на образни изследвания към предишната дата на ТЕЛК-вото решение. Новоназначена рентгенова снимка, разчитане на рентгенова снимка на лумбален отдел на гръбнака няма, има от ортопед само назначение за рентгенография на колянна става и не е приложено описание, дали е направена. В тази връзка според експерта ако има рентгенография през 2017 г., а не както пише, че е за остеометрия може да потвърди или изключи имало ли е към онази дата някаква промяна във височината на прешлена, съответно фрактура, но това отива много назад във времето, ако е имало тогава нещо, би трябвало да е описано.

Въз основа на така приетото от фактическа страна, съдът прави следните изводи:

Жалбата е процесуално допустима за разглеждане по същество, като подадена от правоимащо лице, срещу подлежащ на оспорване административен акт и в рамките на преклузивния срок по чл. 118, ал. 1 от КСО.

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

След служебно извършената проверка съдът установи, че оспорваният административен акт е издаден от компетентен орган и в установения от закона срок. Решението на директора на ТП на НОИ е издадено в

предвидената от закона писмена форма, като съдържа всички предвидени в чл. 59, ал. 2 от АПК, вр. чл. 117, ал. 5 от КСО реквизити, вкл. изрични правни и фактически основания за постановяването му.

При проведената административна процедура по издаване на обжалвания акт не се констатират допуснати нарушения на специалните и общите производствени правила.

Съгласно чл. 57, ал.1 КСО осигурителят, а когато пострадалият е изпратен за изпълнение на временна работа- предприятието ползвател, е длъжен в срок от 5 работни дни да декларира пред териториалното поделение на Националния осигурителен институт всяка трудова злополука. Съгласно ал.2 ако осигурителят или предприятието ползвател не декларира злополуката, пострадалият или неговите наследници имат право в срок една година от злополуката да я декларират пред териториалното поделение на Националния осигурителен институт. В ал.3 на чл.57 КСО е визирано, че редът за установяване, разследване, регистриране и отчитане на трудовите злополуки се определя с акт на Министерския съвет, която е НАРЕДБА за установяване, разследване, регистриране и отчитане на трудовите злополуки.

В случая, производство е отпочнато по реда на чл. 3, ал. 3 от НУРРОТЗ чрез подадена декларация за трудова злополука. Спазена е процедурата по издаване на потвърденото с решението разпореждане № 33097/29.05.2023 г. на длъжностното лице по чл. 60, ал. 1 от КСО.

Относно материалната законосъобразност:

Спорно по делото е изобщо налице ли е внезапно увреждане на здравето на В. М. Д., причинило временна неработоспособност на посочената в акта дата, съставляващо „трудова злополука“.

Съгласно даденото в чл. 55, ал. 1 от КСО легално определение на понятието "трудова злополука", това е всяко внезапно увреждане на здравето станало през време и във връзка или по повод на извършваната работа, както и при всяка работа, извършена в интерес на предприятието, когато е причинило временна неработоспособност, трайно намалена работоспособност или смърт. Или фактическият състав на злополуката, изведен от първата от цитираните норми включва: внезапно увреждане на здравето на работник, имащо за последица временна неработоспособност, трайна неработоспособност или смърт; причинна връзка между увреждането и неблагоприятния резултат; функционална връзка между увреждането и изпълняваната работа или условията на труд. По отношение на последния елемент следва да се отбележи, че за да се приеме дадено увреждане за трудова злополука, е необходимо наличието на две кумулативно предвидени обективни условия: първо, да е

настъпило през време на извършваната работа и второ, да е във връзка с извършваната работа, алтернативно- по повод на тази работа, както и въобще всяка работа, извършена в интерес на предприятието. Разпоредбата на чл. 55, ал. 2 от КСО определя като трудова и злополуката, настъпила с осигурено лице по чл. 4, ал. 1 и чл. 4а от кодекса, по време на обичайния път при отиване или при връщане от работното място до: 1. основното място на живеене или до друго допълнително място на живеене с постоянен характер; 2. мястото, където осигуреният обикновено се храни през работния ден; 3. мястото за получаване на възнаграждение.

Видно от съдържанието на изброените елементи на относимия към случая фактически състав на чл.55, ал.1 КСО, законодателят е установил само обективни обстоятелства, които длъжностното лице по чл. 60, ал. 1 от КСО е задължено да изследва, без да е предвидено изясняване на субективното отношение на пострадалото лице.

Релевантно за придаване качеството трудова злополука на едно внезапно (травматично или нетравматично) увреждане на здравето е връзката му с работата, което разграничава трудовата злополука от всяко друго внезапно увреждане на здравето на човека. Това е все извършвана по трудовото правоотношение работа по смисъла на чл.55, ал.1 от КСО, като включва и „всяка работа, извършена в интерес на предприятието“. Като професионален риск трудовата злополука винаги се характеризира с това, че увреждането на здравето е във връзка с изпълнението на работата по трудово правоотношение. Тази връзка има функционален характер-увреждането настъпва при изпълнението на работата, макар и да не се предизвиква от него. За изясняване на този въпрос се съобразява, както фактическата обстановка, при която е настъпило увреждането, така и какви са били задълженията на пострадалия съобразно трудовата функция, която е имал. Две са формите, в които може да се прояви връзката между внезапното увреждане и изпълняваната по трудовото правоотношение работа. В първата, увреждането настъпва през време на работа и във връзка с работата. Изискването увреждането да е настъпило през време на работа се приема, че следва това да е станало през работното време на работника, а изискването увреждането да е настъпило във връзка с изпълняваната работа се приема, че следва да е при непосредствено изпълнение на работата. Функционална връзка съществува и при втората форма, когато увреждането настъпва по повод на работата. В тази хипотеза не е необходимо внезапното увреждане да е настъпило през работното време на работника, нито пък при непосредствено изпълнение на работата му по трудово правоотношение.

Връзката по повод на работата се изразява в осъществяване на действия извън непосредственото изпълнение на трудовата функция, но необходими, съдействащи за нейното изпълнение.

От събраните доказателство безспорно се установява, че към датата на приетата от административния орган настъпила трудова злополука В. Д. е имал качеството на осигурено лице по чл.4 от КСО.

При съвкупен анализ на ангажираните по делото писмени доказателства и гласни доказателствени средства, настоящият съдебен състав намира за установено, че на 02.10.2018 г. към 08.15- 08.20 часа по време на работа, при пренасяне на кашон с продукти в складовото помещение на Учебно-възстановителна почивна база „Св.св. К. и Е.“ в [населено място] пострадалият В. Д. при слизане по стълбите се е подхлъзнал и паднал, при което се ударил в областта на гърба, в резултат на което получил внезапно увреждане на здравето „счупване на гръбначния стълб в тясната област, закрито“. Именно тези фактически установявания определят злополуката като трудова.

По делото се установи, че липсват очевидци на самото падане. В тази насока е отразено в приобщения Протокол №1029-03-5631# от 27.09.2019 г. за резултатите от извършеното разследване на злополуката, станала на 02.10.2018 г., в който изрично е отразено, че няма преки свидетели на злополуката, които да са работници или служители на осигурителя, а фигурират конкретните лица като такива първи узнали за нея, писмените обяснения, на които са приети по делото.

Пред настоящата инстанция са разпитани двама свидетели– А. Г. и Ю. Д., на които не са снети писмени обяснения в хода на производството пред административния орган. Без да ги дискредитира в цялост, съдът не дава вяра на заявеното от св. А. Г., че имала видимост към В. Д. през цялото време при слизането му по стълбите и не видяла да пада, а го видяла само да сяда по средата на стъпалото когато бил слязъл почти долу. Тези й показания не кореспондират с останалите доказателствени източници и в частност с показанията на св. Т. Г. Я., разпитана чрез видеоконференцията, която е категорична, че когато видяла В. той е бил седнал на стълбите и по това време нямало никой друг около тях и пояснява:“ Масата е малко по настрани и нямах пряка видимост към него. Имаме други стълби навътре към кухнята, но не води до там, където си пренасяме стоката.“. Следва да се има предвид че и св. Ю. Д. сочи, че разбрала от самия пострадал, че е паднал по стълбите, и допълва: „До масата има стълбище, което излиза от кухнята и малко по- напред, на около 2 м. има още едни стълби, където се приема стоката. В. каза, че е паднал на другите стълби, а не тези към кухнята. Те се спускат надолу. От

масата се вижда изцяло стълбището.“. Изводимо от изложеното е, че при процесното падане по стълбите на пострадалия В. Д. не е имало очевиден с пряка видимост към него в този момент, който да потвърди или отрече с категоричност случилото се.

Същевременно декларираната от пострадалия злополука на посочената дата и място намира доказателствена опора в експертните заключения по КСМЕ и допълнителната СМЕ, кредитирани от съда като компетентно изготвени, при използване на специални знания. Заключението на д-р Е. И. К.- специалист по образна диагностика и д-р Е. Й.- специалист по трудово медицина е, че описаните промени в Л1 се дължат на получената при падането травма със счупване. Счупването на първи лумбален прешлен /Л1/ е най- често срещаният тип фрактура на прешлени в резултат на притискане на прешлена (при скок от високо, падане върху седалището)“. Действително, в заключението на Допълнителната експертиза, вещото лице д-р К. сочи, че не може да направи възложеното сравнение между образните изследвания от 02.10.2018 г. и предходни образни изследвания с цел установяване наличие или липса на промени на тялото на Л1 преди дата 02.10.2018 г., но потвърждава, че още при изготвянето на КСМЕ е посочено, че диагнозата „Спондилозис лумбалис“ е налична и в предходно експертно решение № 04379/128/30.09.2015 г., издадено от 1-ви състав на ТЕЛК към МБАЛ „Св. Марина“ ЕАД, [населено място]. При изслушване на вещото лице д-р К. открито съдебно заседание същата пояснява, че при остеопороза такава фрактура е възможно да настъпи и при минимално физическо усилие, т.е. малко усилие при увреден терен, води по- лесно до увреждане на съответната зона в случая остеопоротично промененият прешлен. В отговор на въпроса поставен от жалбоподателя във връзка с оспорване давността на фрактурата, експертната позиция е, че образното изследване не е достатъчно доколкото няма данни за Я. от предходен период. При това положение, дори да изследва образна диагностика, каквато вещото лице сочи, че не се съдържа в диска, въпреки че е отразена в писмото от болничното заведение, то тя не би била меродавна. Още повече, че според експерта ако има рентгенография през 2017 г., а не както пише, че е за остеометрия може да потвърди или изключи имало ли е към онази дата някаква промяна във височината на прешлена, съответно фрактура, но това отива много назад във времето, ако е имало тогава нещо, би трябвало да е описано. С оглед изложеното, съдът приема, че въпреки наличието на дегенеративни промени в лумбалния отдел на гръбнака на В. Д., настъпилото на 02.10.2018 г. увреждане на здравето е с внезапен характер и е довело до временна неработоспособност. Следва да се има предвид, че

внезапно не означава само това увреждане, което настъпва мигновено или по-точно, проявлението му се усеща мигновено— това е една от семантиките на думата внезапно, но не и единствената. Внезапно е и всяко ненадейно, неочаквано, еднократно и пряко въздействие върху човешкия организъм, каквото в случая се установи, а наличието на посоченото заболяване у пострадалия предполага настъпването на фрактурата много по-лесно в сравнение с човек, без такова диагностициране.

По повод възраженията на жалбоподателя, че в първичния болничен лист е отразено „злополука- нетрудова“ следва да се има предвид, че основната функция на болничния лист е да удостовери временната неработоспособност във връзка с правото на лицето да ползва отпуск. Болничният лист е акт на органите на медицинската експертиза по чл. 103, ал. 1 от Закона за здравето /33/ за установяване на настъпила временна неработоспособност, който освен характера на медицинско заключение, има и белезите на индивидуален административен акт, който може да бъде обжалван по реда на чл. 112 от КСО. Съгласно чл. 22 от Наредбата за медицинската експертиза /в относимата редакция/ „При злополука лекуващият лекар/лекарят по дентална медицина определя вида ѝ – трудова или не, според данните от анамнезата и неговите лични констатации, като задължително вписва в ЛАК часа, мястото и обстоятелствата на злополуката. При съмнение за трудова злополука в болничния лист се вписва: "За доказване с разпореждане на ТП на НОИ", а за професионална болест – "За доказване с експертно решение на ТЕЛК". Съгласно чл. 13 от Наредбата за установяване, разследване, регистриране и отчитане на трудовите злополуки, причинната връзка между увреждането и настъпилата временна неработоспособност, се установява от органите на медицинската експертиза. Съгласно чл. 113, ал. 3 от ЗЗ, решенията на органите на медицинската експертиза, които не са обжалвани или редът за обжалването им е изчерпан, са задължителни за всички лица, органи и организации в страната. В този правен контекст, както и на дефиницията за "трудова злополука" по чл. 55 от КСО, и по арг. от чл. 60, ал. 2 от КСО, решенията на органите за медицинска експертиза са задължителни и обвързват длъжностните лица по чл. 60, ал. 1 от КСО само по повод злополуките от нетравматично увреждане, както и в хипотезите на чл. 73, ал. 1, т. 1, пр. 3, вр. чл. 74, ал. 1 от НМЕ– когато са сезирани за произнасяне по причинната връзка между злополуката и увреждането, в случаите, при които неработоспособността/смъртта са настъпили по-късно от деня на злополуката, при това – само досежно въпроса за наличие на причинна връзка. Настоящият случай обаче не е

такъв доколкото същият касае злополука с настъпило травматично увреждане.

Съгласно практиката на ВАС при разрешаване въпроса за причинната връзка при настъпило травматично увреждане, административните органи по чл. 60, ал. 1 КСО не са длъжни да съобразят своя акт със заключението на компетентния орган по медицинската експертиза, както това става в случай на нетравматично увреждане, т.е. заключението няма преюдициално значение за тяхното произнасяне и за преценката на основанията по чл. 55, ал. 1 КСО /така решение № 7582 от 10.07.2023 г. по адм. д. № 10884/2022 г., VI отд. на ВАС, решение № 13237 от 08.10.2019 г. по адм. д. № 5/2019 г., VI отд., решение № 14437 от 29.10.2019 г. по адм. д. № 10069/2019 г., VI отд., решение № 12752 от 14.12.2021 г. по адм. д. № 8187/2021 г., VI отд. и др./. Освен това в посочения от жалбоподателя болничен лист за временна неработоспособност не са отразени обстоятелствата, при които е настъпило увреждането, с оглед на което документите нямат доказателствена стойност за посочената в тях причина за неработоспособността "злополука - нетрудова" /така и решение № 8488 от 25.06.2009 г. по адм. д. № 2547/2009 г., VI отд. на ВАС/. Априори, дали увреждането е свързано с полагания от лицето труд, респ. дали злополуката е трудова по смисъла на чл. 55, ал. 1 от КСО е въпрос, който съгласно чл. 60, ал. 1 от КСО е изцяло в компетентността на органите на НОИ, а не на органите на медицинската експертиза, като наличието на причинна връзка между увреждането и настъпилата временна неработоспособност, е само елемент от установена по надлежния ред от органите на НОИ трудова злополука.

В случая са извършени необходимите действия, обективирани в Протокол № 1029-03-5631 #5 от 27.09.2019г. за резултатите от извършено разследване на злополуката на ТП на НОИ- В., ДИТ- В. и осигурителя „Шерита– М“ ООД, и правилно с разпореждането е прието, че декларираната злополука вх. №685/31.07.20219 г. на ТП на НОИ- С. град от осигурителя „ШЕРИТА-М“ ООД, станала с В. М. Д. на 02.10.2018 г. е трудова злополука по чл.55, ал.1 КСО. Това се потвърждава от КСМЕ и допълнителното заключение.

Предвид изложеното до тук, настоящият съдебен състав намира за доказан и другият основен елемент на трудовата злополука- причинна връзка между увреждането и неблагоприятния резултат в случая временната неработоспособност. Настъпилото травматично увреждане на здравето, изразяващо се в „счупване на гръбначен стълб в поясната област, закрито получено от В. Д. в резултата на падане при придвижване

по стъпала, пренасяйки с две ръце кашон с продукти тежащ 5 кг., попада в тази категория. В. Д. е получил увреждането на работното си място при извършване на дейност, обхващащи се от общите характеристика на длъжността „Извършва товаро-разтоварни и преносни работи, което обуславя функционалната им връзка. Доколко е налице функционална връзка с извършваната работа при настъпване на внезапното увреждане на здравето, административният орган наред с останалите признаци от фактическия състав на чл.55, ал.1 от КСО е изследвал и него при постановяване на своите актове. Жалбоподателят не опровергава обстоятелството, че злополуката с В. Д. е настъпила по време когато лицето е изпълнявало служебните си задължения на посочената в оспорвания акт дата.

За прецизност следва да се отбележи, че съгласно разпоредбата на чл. 55, ал. 3 от КСО не е налице трудова злополука, когато пострадалият умишлено е увредил здравето си. По делото не са събрани доказателства, установяващи при условията на пълно главно доказване факти от правната действителност, които да сочат на умишлено причинено самоувреждане. Евентуалното съпричиняване на вредоносния резултат от пострадалия също не може да дисквалифицира злополуката като трудова по смисъла на чл. 55, ал. 1 от КСО, но и такива обективни находки не са налице в процесния казус. Обстоятелството дали са били спазени нормативно установените правила за безопасни и здравословни условия на труд, както и утвърдените от работодателя инструкции за безопасна работа, е ирелевантно за определянето на злополуката като трудова, ако тя е възникнала при възложената работа, респ. при работата, извършена в интерес на работодателя.

Предвид изложеното, съдът приема за неоснователни доводите на жалбоподателя в настоящото производство, че не е настъпило описаното от органа събитие на посочената в оспорвания акт дата и място, съставляващо трудова злополука.

Налице са всички визирани в чл.55, ал.1 от КСО предпоставки, а именно: причинено е внезапно увреждане, това увреждане е причинило временна неработоспособност, налице е причинна връзка между увреждането и настъпилния резултат (временната неработоспособност е пряко следствие на внезапното увреждане, а не на други обстоятелства), пострадалото лице е осигурено по чл.4 от КСО и е налице функционална връзка с извършваната работа, тъй като увреждането е станало през време на работа и във връзка с възложената му работа, поради което правилно и законосъобразно е квалифицирана като трудова злополуката станала с В. М. Д. на 02.10.2018 г. по смисъла на чл.55, ал.1 от КСО.

По изложените съображения, съдебният състав намира, че обжалваното решение е законосъобразно и следва жалбата да бъде отхвърлена като неоснователна.

С оглед изхода на спора, следва да бъде уважено искането на ответника за присъждане на разноски, които съдът определя в размер на 100 лв. на основание чл. 143, ал. 3 от АПК, във връзка с чл. 37, ал. 1 от Закона за правната помощ, във връзка с чл. 24 от Наредба за заплащането на правната помощ.

Основателна е и претенцията за разноски на заинтересованата страна- В. М. Д., съгласно списък /л.316/ в размер на 20 лева- депозит за призоваване на свидетел, както и за адвокатско възнаграждение за процесуално представителство пред настоящата инстанция, осъществено при условията на чл. 38, ал. 1, т. 2 ЗА /поради материално затруднени лица/, съгласно договор за правна помощ /л.317/. Правото на адвоката да окаже безплатна адвокатска помощ на лице по чл. 38, ал. 1, т. 2 от Закона за адвокатурата, е установено със закон. Когато в съдебното производство насрещната страна дължи разноски, съгласно чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата адвокатът, оказал на страната безплатна правна помощ, има право на адвокатско възнаграждение, в размер, определен от съда, което възнаграждение се присъжда на адвоката. За да упражни последният това свое право, е достатъчно да представи сключен със страната договор за правна защита и съдействие, в който да посочи, че договореното възнаграждение е безплатно на основание чл. 38, ал. 1, т. 2, от Закона за адвокатурата, като не се нуждае от доказване обстоятелството, че клиентът е материално затруднено лице. Предвид това следва да се присъди в полза на адв. Д. Д. адвокатско възнаграждение за процесуално представителство в размер на 500 лева., определено на основание чл. 8, ал.2, т.2 от НАРЕДБА № 1 от 9.07.2004 г. за възнаграждения за адвокатска работа (Загл. изм. – ДВ, бр. 14 от 2025 г.),

Така мотивиран, Съдът

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на „ШЕРИТА-М“ ООД, ЕИК-[ЕИК] срещу Решение № 1040-21-29/16.01.2023 г. на Директора на ТП на НОИ- С. град, с което е потвърдено Разпореждане №23613 от 14.10.2019 г. на длъжностното лице по чл. 60, ал. 1 от КСО.

ОСЪЖДА „ШЕРИТА-М“ ООД, ЕИК-[ЕИК], да заплати на ТП на НОИ- С. град сума в размер на 100 лв., представляваща разноски по делото.

ОСЪЖДА „ШЕРИТА-М“ ООД, ЕИК-[ЕИК], да заплати на адв. Д. Д. адвокатско възнаграждение в размер на 500 лева.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд на Република България в 14– дневен срок от съобщението до страните за постановяването му.

СЪДИЯ: